Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

16 юли 2015 година*

„Преюдициално запитване — Марки — Директива 89/104/ЕИО — Член 5 — Защитени от марка стоки, пуснати в свободно обращение и поставени в режим на отложено плащане на акциз, без съгласието на притежателя на марката — Право на притежателя да се противопостави на поставянето на стоките в този режим — Понятие за „използване в търговската дейност“

По дело C-379/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Gerechtshof Den Haag (Нидерландия) с акт от 22 юли 2014 г., постъпил в Съда на 7 август 2014 г., в рамките на производства по дела

TOP Logistics BV,

Van Caem International BV

срещу

Bacardi & Company Ltd,

Bacardi International Ltd,

и

Bacardi & Company Ltd,

Bacardi International Ltd

срещу

TOP Logistics BV,

Van Caem International BV,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: M. Ilešič (докладчик), председател на състава, A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas и C. G. Fernlund, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: A. Calot Escobar,

* Език на производството: нидерландски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за TOP Logistics BV, от G. van der Wal и M. Tsoutsanis, advocaten,

— за Van Caem International BV, от J. S. Hofhuis, advocaat,

— за Bacardi & Company Ltd и Bacardi International Ltd, от N. W. Mulder, R. E. van Schaik и A. M. E. Voerman, advocaten,

— за френското правителство, от D. Colas и F. Gloaguen, в качеството на представители,

— за португалското правителство, от L. Inez Fernandes, M. Rebelo и N. Vitorino, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от F. Wilman, F. W. Bulst и L. Grønfeldt, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 5 от Първа директива 89/104/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 40, 1989 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 92).

2 Запитването е отправено в рамките на два спора между съответно TOP Logistics BV (наричано по-нататък „TOP Logistics“) и Van Caem International BV (наричано по-нататък „Van Caem“), от една страна, и Bacardi & Company Ltd и Bacardi International Ltd (наричани по-нататък заедно „Bacardi“), от друга страна, както и между Bacardi, от една страна, и TOP Logistics и Van Caem, от друга страна, по повод на стоки, произведени от Bacardi, които са внесени без неговото съгласие в Европейското икономическо пространство (ЕИП) и са поставени в него в режим на отложено плащане на акциз.

Правна уредба

Директива 89/104

3 Член 5, параграфи 1 и 3 от Директива 89/104 гласи:

„1. Регистрираната марка предоставя на притежателя изключителни права. Притежателят има право да забрани на всяко трето лице да използва в търговската дейност без негово съгласие:

а) всеки знак, идентичен с марката, за стоки или услуги, идентични с тези, за които марката е регистрирана;

б) всеки знак, при който поради идентичността или сходството му с марката и идентичността или сходството на стоките или услугите, защитени от марката и от знака, съществува вероятност от объркване на част от обществото, която включва вероятност от свързване на знака с марката.

[…]

3. По параграфи 1 и 2, inter alia, може да бъде забранено и:

[…];

б) предлагането на стоки, пускането им на пазара или складирането им за тези цели с този знак, или предлагането или предоставянето на услуги с този знак;

в) вносът и износът на стоки с този знак;

[…]“.

4 Директива 89/104 е отменена с Директива 2008/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките (ОВ L 299, стр. 25), в сила от 28 ноември 2008 г. Въпреки това предвид момента на настъпване на фактите споровете в главното производство се уреждат от Директива 89/104.

Директива 92/12/ЕИО

5 Съгласно член 3, параграф 1 от Директива 92/12/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 година относно общия режим за продукти, подлежащи на облагане с акциз, и държането, движението и мониторинга на такива продукти (ОВ L 76, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 9, том 1, стр. 129):

„Настоящата директива се прилага на равнище Общност за следните продукти […]:

— […],

— –алкохол и алкохолни напитки,

— […]“.

6 Член 4, букви б) и в) от Директива 92/12 гласи:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

б) *данъчен склад*: място, където от лицензиран складодържател в хода на неговата дейност се произвеждат, преработват, държат, получават или изпращат, под режим на отложено плащане на акциз, подлежащи на облагане с акциз стоки, като се имат предвид някои условия, установени от компетентните власти на държавата членка, в която се намира данъчният склад;

в) *режим на отложено плащане*: данъчни правила, отнасящи се до производството, преработката, държането и движението на стоки при отложено плащане на акциза;

[…]“.

7 Член 5, параграф 1 от Директива 92/12 гласи следното:

„Продуктите, посочени в член 3, параграф 1, подлежат на облагане с акциз в момента на тяхното производство на територията на Общността, така както е определено в член 2, или при внасянето им на тази територия.

„Внасяне на продукт, подлежащ на облагане с акциз“ означава въвеждането на този продукт на територията на Общността […].

Въпреки това, ако при въвеждането на територията на Общността продуктът е бил поставен под митнически режим на Общността, внасянето ще се счита за осъществено, когато той престане да бъде под този режим“.

8 Член 6, параграф 1 от Директива 92/12 гласи:

„Акцизът се дължи от момента на освобождаване за потребление […].

Освобождаване за потребление на стоки, подлежащи на облагане с акциз, означава:

а) всяко извеждане, включително неправомерно, от режим на отложено плащане;

б) всяко производство, включително неправомерно, на такива стоки, осъществено извън рамките на режим на отложено плащане;

в) всяко внасяне, включително неправомерно, на такива стоки, ако тези стоки не са поставени под режим на отложено плащане.“

9 Съгласно член 11, параграф 2 от Директива 92/12:

„Производството, преработката и държането на стоки, подлежащи на облагане с акциз, ако такъв не е бил платен, се осъществяват в данъчен склад“.

10 Директива 92/12 е отменена, считано от 1 април 2010 г., с Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 година относно общия режим на облагане с акциз и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО (ОВ L 9, 2009 г., стр. 12). Въпреки това предвид момента на настъпване на фактите споровете в главното производство се уреждат от Директива 92/12.

Регламент (ЕИО) № 2913/92

11 Член 91, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58), изменен с Регламент (ЕО) № 955/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 1999 г. (ОВ L 119, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 11, стр. 200, наричан по-нататък „Митническият кодекс“) предвижда:

„Режимът външен транзит разрешава превоз от едно до друго място на митническата територия на Общността на:

а) необщностни стоки, без да бъдат облагани с вносни сборове и други такси и без да подлежат на мерките на търговската политика;

[…]“.

12 Член 92 от същия кодекс предвижда:

„1. Режимът външен транзит приключва, а задълженията на титуляр[я] са изпълнени, когато стоките, поставени под тази процедура и изискваните документи, се представят в митническата служба по направление в съответствие с разпоредбите за въпросния режим.

2. Митническите органи освобождават режима, когато са в състояние да установят, на основание сравнение на данните, с които разполага митническа служба по изпращане с тези, с които разполага митническата служба по направление, че режимът е приключил правомерно“.

13 Член 98, параграф 1 от Митническия кодекс предвижда:

„Режимът митническо складиране разрешава съхранението в митнически склад на:

а) необщностни стоки, които не се облагат с вносни сборове и не подлежат на мерките на търговската политика;

[…]“.

14 Митническият кодекс е отменен с Регламент (ЕО) № 450/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година за създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 145, стр. 1). Въпреки това предвид момента на настъпване на фактите в главното производство стоките, посочени в точка 19 от настоящото решение, се уреждат от Митническия кодекс.

Споровете по главното производство и преюдициалните въпроси

15 TOP Logistics, с предишно наименование Mevi Internationaal Expeditiebedrijf BV (наричано по-нататък „Mevi“), е дружество, което се занимава със складиране и претоварване на стоки. Дружеството разполага с лиценз за управление на митнически и данъчен склад.

16 Van Caem е дружество, което се занимава с международна търговия на маркови стоки.

17 Bacardi произвежда и пуска на пазара алкохолни напитки. Дружеството притежава различни марки за тези стоки.

18 През 2006 г. по искане на Van Caem няколко произведени от Bacardi пратки, превозвани към Нидерландия от трета държава, са складирани при Mevi на пристанището в Ротердам (Нидерландия).

19 Стоките са били поставени в митнически режим на отложено плащане външен транзит или митническо складиране, като подобни стоки се означават като „стоки Т1“.

20 Впоследствие някои от тези стоки са пуснати в свободно обращение и поставени в режим на отложено плащане на акциз. По този начин стоките напускат митническите режими на отложено плащане, уредени в членове 91, 92 и 98 от Митническия кодекс, и попадат в данъчен склад.

21 Тъй като не се съгласява с вноса на разглежданите стоки в ЕИП и след като научава, че продуктовите кодове са били свалени от бутилките, съставляващи съответните пратки, Bacardi ги иззема и иска от Rechtbank Rotterdam да постанови няколко мерки. За тази цел дружеството се позовава на засягане на регистрираните му в Бенелюкс марки.

22 С решение от 19 ноември 2008 г. Rechtbank Rotterdam (съд на Ротердам) констатира, че вносът на разглежданите стоки в ЕИП засяга марките, регистрирани в Бенелюкс, и приема някои от поисканите мерки.

23 TOP Logistics обжалва това решение пред Gerechtshof Den Haag (апелативен съд на Хага). Van Caem е допуснато да встъпи в апелативното производство.

24 С междинно решение от 30 октомври 2012 г. тази юрисдикция приема, че докато разглежданите стоки имат статут на стоки T1, няма засягане на марките на Bacardi, регистрирани в Бенелюкс.

25 Колкото до въпроса дали е налице засягане на посочените марки, веднага след като разглежданите стоки са поставени в режим на отложено плащане на акциз, в междинното си решение въпросната юрисдикция посочва намерението си да отправи преюдициално запитване.

26 В акта за отправяне на преюдициално запитване Gerechtshof Den Haag посочва, че за разлика от случая със стоките T1, евентуално дължимите вносни митни сборове са били платени за стоките, които се намират в данъчен склад. Ето защо последните стоки са внесени по смисъла на Директива 92/12 и пуснати в свободно обращение. Те са станали общностни стоки.

27 Тези констатации обаче според Gerechtshof Den Haag не трябва задължително да доведат до заключението, че разглежданите стоки са внесени по смисъла на член 5, параграф 3, буква в) от Директива 89/104.

28 От друга страна, Gerechtshof Den Haag има съмнения по въпроса дали по отношение на стоките, поставени в режим на отложено плащане на акциз, може да става въпрос за „използване“ „в търговската дейност“ по смисъла на член 5, параграф 1 от Директива 89/104 и за опасност от засягане на една от функциите на марката по смисъла на практиката на Съда.

29 При тези условия Gerechtshof Den Haag решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„Въпросите се отнасят до стоки с произход извън ЕИП, които, след като са били въведени на територията на ЕИП (не от притежателя на марката и без негово съгласие), са поставени в режим външен транзит или в режим митническо складиране […] в държава — членка на Европейския съюз.

1) Следва ли да се приеме, че когато подобни стоки впоследствие, при обстоятелствата по настоящото дело, са поставени в режим на отложено плащане на акциз, е извършен внос по смисъла на член 5, параграф 3, буква в) от Директива 89/104, доколкото става въпрос за „използване (на знака) в търговската дейност“, което притежателят на марката може да забрани съгласно член 5, параграф 1 от посочената директива?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, следва ли да се приеме, че при обстоятелствата по настоящото дело самото присъствие на такива стоки в държава членка (които в тази държава членка са поставени в режим на отложено плащане на акциз) не засяга или не може да засегне функциите на марката, поради което нейният притежател, позоваващ се на правата си върху тази национална марка в посочената държава членка, не може да се противопостави на присъствието на тези стоки?“.

По преюдициалните въпроси

30 С въпросите си, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 5 от Директива 89/104 трябва да се тълкува в смисъл, че притежателят на марка, регистрирана в една или няколко държави членки, може да се противопостави на това трето лице да постави в режим на отложено плащане на акциз стоките, защитени от тази марка, след като ги е внесъл в ЕИП и ги е пуснал в свободно обращение без съгласието на притежателя на марката.

31 В това отношение в началото следва да се припомни, че е от основно значение притежателят на регистрирана в една или няколко държави членки марка да може да осъществи контрол върху първото пускане на пазара в ЕИП на стоки, защитени с тази марка (вж. по-специално решения Zino Davidoff и Levi Strauss, C-414/99—C-416/99, EU:C:2001:617, т. 33, Makro Zelfbedieningsgroothandel и др., C-324/08, EU:C:2009:633, т. 32 и L'Oréal и др., C-324/09, EU:C:2011:474, т. 60).

32 За тази цел член 5 от Директива 89/104 предоставя на притежателя на марката изключително право, което му позволява да забранява на всяко трето лице по-специално да внася стоките, носещи неговата марка, да ги предлага, да ги пуска на пазара или да ги складира за тези цели без съгласието му (решения Zino Davidoff и Levi Strauss, C-414/99—C-416/99, EU:C:2001:617, т. 40, Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, т. 33 и Peak Holding, C-16/03, EU:C:2004:759, т. 34).

33 В настоящия случай разглежданите в главното производство стоки са произведени в трета държава. Те са внесени в митническата територия на Европейския съюз без съгласието на притежателя на марката и са поставени в митнически режим на отложено плащане. Впоследствие са пуснати в свободно обращение, което слага край на посочения митнически режим, и води до плащането на вносните митни сборове, при това без съгласието на въпросния притежател на марката.

34 От акта за отправяне на преюдициално запитване става ясно, че разглежданите в главното производство стоки не са поставени повече в митнически режим на отложено плащане. Следователно съдебната практика, според която поставянето на маркови стоки в митнически режим на отложено плащане, какъвто е външният транзит, посочен в членове 91 и 92 от Митническия кодекс, или митническото складиране, посочено в член 98 от Кодекса, само по себе си не може да засегне изключителното право на притежателя на марката (вж. по-специално решение Philips и Nokia, C-446/09 и C-495/09, EU:C:2011:796, т. 55 и 56 и цитираната съдебна практика), не се прилага по дело като разглежданото в главното производство.

35 Обратно, след като вносните митни сборове са платени за разглежданите в главното производство стоки и същите са пуснати в свободно обращение, стоките са били предмет на внос по смисъла на член 5, параграф 3, буква в) от Директива 89/104 (вж. в този смисъл решение Class International, C-405/03, EU:C:2005:616, т. 43 и 44 и определение Canon, C-449/09, EU:C:2010:651, т. 18).

36 След като освен това попадат в една от категориите стоки, посочени в член 3, параграф 1 от Директива 92/12, съгласно член 5, параграф 1 от тази директива разглежданите в главното производство стоки стават внесени такива по смисъла на същата от момента, в който излизат от митническия режим.

37 Съмненията, които има обаче запитващата юрисдикция по въпроса дали притежателят на марката може да се противопостави на това пуснатите без съгласието му стоки в свободно обращение да бъдат поставени в режим на отложено плащане на акциз, са свързани, на първо

място, с факта, че съгласно посочените в Директива 92/12 правила по време на данъчното складиране не се плаща акциз, и с факта, че в резултат на това съответните стоки все още не могат да бъдат освободени за потребление.

38 Както обаче Bacardi и френското правителство отбелязват, от текста на член 5, параграф 3 от Директива 89/104 и от цитираната в точка 32 от настоящото решение съдебна практика става ясно, че притежателят на марката по никакъв начин не е длъжен да чака освобождаването за потребление на стоките, защитени от марката му, за да упражни изключителното си право. Всъщност той може да се противопостави и на някои актове, извършени без неговото съгласие преди освобождаването за потребление. Сред тези актове са по-специално вносът на съответните стоки и държането им с цел пускането им на пазара.

39 Въз основа на прочита на член 5, параграф 3 във връзка с параграф 1 от същия член се налага констатацията, че актовете на икономически оператор, какъвто в настоящия случай е Van Caem, състоящи се във внасяне в Съюза на стоки без съгласието на притежателя на марката и в поставянето на стоките в режим на отложено плащане на акциз, държейки ги по този начин в данъчен склад в очакване на плащането на акциза и на освобождаването им за потребление, трябва да се квалифицират като „използва[не] в търговската дейност [на] всеки знак, идентичен с марката, за стоки […], идентични с тези, за които марката е регистрирана“ по смисъла на член 5, параграф 1 от Директива 89/104.

40 Безспорно, внасяйки и складирайки стоки, носещи знак, идентичен с марка на трето лице, за стоки, идентични с тези, за които марката е регистрирана, посоченият икономически оператор не използва знака в сделки, извършвани с потребители. Въпреки това, за да не бъде лишен член 5, параграф 3 от Директива 89/104 от полезно действие, термините „използва[не]“ и „в търговската дейност“, употребени в параграф 1 от същия член, не могат да се тълкуват в смисъл, че се отнасят единствено до непосредствените отношения между търговец и потребител.

41 По отношение, от една страна, на понятието „използва[не]“ Съдът вече е имал възможност да уточни, че е налице използване на знак, идентичен на марката по смисъла на член 5 от Директива 89/104, когато съответният икономически оператор използва знака в рамките на собствената си търговска комуникация (решение Google France и Google, C-236/08—C-238/08, EU:C:2010:159, т. 56).

42 Такъв е случаят например когато икономически оператор внася или дава на склад с цел пускането на пазара на стоки, защитени от марка, която не притежава. В противен случай актовете на внос и държане с цел пускане на пазара, посочени в член 5, параграф 3 от Директива 89/104 и нормално извършвани без пряк контакт с потенциалните потребители, не биха могли да се квалифицират като „използва[не]“ по смисъла на този член и в резултат на това не биха могли да бъдат забранени, при положение че законодателят на Съюза изрично ги е указал като можещи да бъдат забранени.

43 От друга страна, по отношение на израза „в търговската дейност“ установена съдебна практика е, че използването на идентичен на марката знак се извършва в процеса на търговия, доколкото е свързано с делови отношения, насочени към реализиране на икономическа изгода, а не с дейност от частен характер (решения Arsenal Football Club, C-206/01, EU:C:2002:651, т. 40, Céline, C-17/06, EU:C:2007:497, т. 17 и Google France и Google, C-236/08—C-238/08, EU:C:2010:159, т. 50).

44 Такъв очевидно е случаят, когато, както в делото по главното производство, икономически оператор, който се занимава с паралелна търговия на маркови стоки, внесе и остави на склад подобни стоки.

45 За разлика от това, що се отнася до складодържателя, какъвто в настоящия случай е TOP Logistics, налага се констатацията, че предоставянето от негова страна на услугата по складиране на стоките, защитени от марката на трето лице, не представлява използване на знака, идентичен на марката, за стоки или услуги, идентични или сходни с тези, за които посочената марка е регистрирана. Доколкото този доставчик позволява на клиента си подобно използване, ролята му не може да се прецени с оглед на разпоредбите на Директива 89/104, а трябва при нужда да се преценява от гледна точка на други правила (вж. по аналогия решение Frisdranken Industrie Winters, C-119/10, EU:C:2011:837, т. 28—35).

46 На второ място, запитващата юрисдикция поставя въпроса за опасността от засягане на функциите на марката, която може да породи актът, състоящ се в поставяне на стоките, защитени от марка на трето лице, в режим на отложено плащане на акциз. Същата посочва в този смисъл практиката на Съда, според която в хипотезата, посочена в член 5, параграф 1, буква а) от Директива 89/104, упражняването на изключителното право, предоставено с марката, трябва да се запази за случаите, в които използването на знака от трето лице засяга или може да засегне една от функциите на марката, независимо дали става въпрос за основната функция на указване на произход на стоката или услугата, защитена от марката, или за една от другите ѝ функции (решения Google France и Google, C-236/08—C-238/08, EU:C:2010:159, т. 79 и Interflora и Interflora British Unit, C-323/09, EU:C:2011:604, т. 38).

47 В това отношение следва да се припомни, че основната функция за указване на произход позволява да се установи стоката или услугата, обозначена с марката, като произхождаща от определено предприятие, като това предприятие е същото, под чийто контрол стоката или услугата е пусната на пазара (решение Backaldrin Österreich The Kornspitz Company, C-409/12, EU:C:2014:130, т. 20 и цитираната съдебна практика).

48 Както отбелязват Bacardi и френското правителство, всеки акт на трето лице, който възпрепятства притежателя на марка, регистрирана в една или няколко държави членки, да упражни правото си, признато от съдебната практика, припомнена в точка 32 от настоящото решение, да осъществи контрол върху първото пускане на пазара на стоки, защитени от тази марка в ЕИП, засяга по естеството си основната функция на марката. Вносът на стоки без съгласието на притежателя на съответната марка и държането в данъчен склад на тези стоки в очакване на освобождаването им за потребление в Съюза имат за резултат лишаване на притежателя на марката от възможността да осъществи контрол върху начините на първото пускане на пазара на стоки, защитени с марката му в ЕИП. Подобни актове засягат и функцията на марката, състояща се в установяване на предприятието, от което произхождат стоките и под чийто контрол е организирано първото пускане на пазара.

49 Този анализ не се обезсилва от факта, че внесените и поставените в режим на отложено плащане на акциз стоки впоследствие могат да бъдат изнесени в трета държава и по този начин никога да не бъдат освободени за потребление в държава членка. В това отношение е достатъчно да се посочи, че всяка стока в свободно обращение може да бъде изнесена. Тази вероятност не може да е пречка за прилагането на правилата в областта на марките по отношение на стоките, внесени в Съюза. Освен това сам по себе си износът също е акт, посочен в член 5, параграф 3 от Директива 89/104.

50 Предвид всички изложени по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 5 от Директива 89/104 трябва да се тълкува в смисъл, че притежателят на марка, регистрирана в една или няколко държави членки, може да се противопостави на това трето лице да постави в режим на отложено плащане на акциз стоки, защитени от тази марка, след като ги е внесъл в ЕИП и ги е пуснал в свободно обращение, без съгласието на притежателя на марката.

По съдебните разноски

51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 5 от Първа директива 89/104/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законодателствата на държавите членки относно марките трябва да се тълкува в смисъл, че притежателят на марка, регистрирана в една или няколко държави членки, може да се противопостави на това трето лице да постави в режим на отложено плащане на акциз стоки, защитени от тази марка, след като ги е внесъл в Европейското икономическо пространство и ги е пуснал в свободно обращение, без съгласието на притежателя на марката.

Подписи